Funded by the European Union

Տեխնիկական աջակցություն «Բյուջետային աջակցություն՝ Հայաստանի արդարադատության ոլորտի բարեփոխումների աջակցում, Երկրորդ փուլ» ծրագրին

Իրականացման ժամանակահատված: 26.05.2024 - 26.05.2026

ԱլԳ երկրներ:

Armenia

Իրականացնող կազմակերպություն(ներ):

Ecorys in partnership with Cowater

Նախագծի նկարագրություն:

Հայաստանը գտնվում է առաջադեմ ճանապարհի վրա՝ ամրապնդելու ժողովրդավարությունը, օրենքի գերակայությունը և կայուն տնտեսական աճը՝ միաժամանակ լուծելով համակարգային կոռուպցիայի խնդիրները և խթանելով ներառական հնարավորություններ: Այս ջանքերի կենտրոնում գտնվում են դատական բարեփոխումները, որոնք նպատակ ունեն բարձրացնելու դատական իշխանության ամբողջականությունը, անկախությունը և արդյունավետությունը:

Հայաստանի դատական համակարգը բաղկացած է ընդհանուր իրավասության դատարաններից, վերաքննիչ դատարաններից և Գերագույն դատարանից, որոնք լրացվում են հատուկ դատարաններով՝ վարչական, սնանկության և կոռուպցիայի դեմ գործերով: 2022 թվականի օգոստոսին Կոռուպցիայի դեմ դատարանի ստեղծումը կարևոր քայլ է, որը ինտեգրում է երեք դատական մակարդակ՝ պայքարելու կոռուպցիայի դեմ: Սահմանադրական դատարանը ապահովում է Սահմանադրության գերակայությունը, ինչը ևս ամրապնդում է իրավական դաշտը:

2021 թվականից գործող Համապարփակ և ընդլայնված գործընկերության համաձայնագիրը (CEPA) սահմանում է ԵՄ–Հայաստան համագործակցությունը ժողովրդավարության, մարդու իրավունքների, օրենսդրական բարեփոխումների և արդարադատության բարելավման ոլորտներում: Այս գործընկերությունը հստակ ռազմավարական երկխոսություն է խթանել 2018 թվականից, որն իր գագաթնակետին հասավ 2023 թվականի դեկտեմբերի արդարադատության ոլորտի բարեփոխումների ճանապարհային քարտեզի ընդունմամբ:

Ակնկալվող արդյունքներ:

Նախագծի հիմնական նպատակն է աջակցել համապատասխան պետական շահառուներին՝ Արդարադատության նախարարությանը (MOJ), Գերագույն դատական խորհրդին (SJC), Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովին (CPC), Գլխավոր դատախազությանը (GPO) և այլ կարևոր արդարադատության համակարգերի բեռնվածությունը և վարույթների ձգձգման մեծ ծավալները, որոնք դժվարացնում են բարեփոխումների իրականացումը: Դրանք լուծելու համար պահանջվում է ռազմավարական պլանավորում, ուժեղ մոնիթորինգի համակարգեր և ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացում, հատկապես ոչ դատական աշխատակիցների վերապատրաստման և վարչարարական արդյունավետության վրա ուշադրության:

Մինչ հեռ, անելիքներ դեռ առկա են: Դրանց թվում են՝ դատարանների գործերի կուտակումների աճը, դատավորների ծանրաբեռնվածությունը և հաճախ գործընթացներում կառուցվածքային խնդիրները, թվային համակարգերի բեթագործությունը և վարույթների ձգձգման մեծ ծավալները, որոնք դժվարացնում են բարեփոխումների իրականացումը: Դրանք լուծելու համար պահանջվում է ռազմավարական պլանավորում, ուժեղ մոնիթորինգի համակարգեր և ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացում, հատկապես ոչ դատական աշխատակիցների վերապատրաստման և վարչարարական արդյունավետության վրա ուշադրության:

Նախագծի հիմնական նպատակն է աջակցել համապատասխան պետական շահառուներին՝ Արդարադատության նախարարությանը (MOJ), Գերագույն դատական խորհրդին (SJC), Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովին (CPC), Գլխավոր դատախազությանը (GPO) և այլ կարևոր արդարադատության համակարգերի

a) արդարադատության, կոռուպցիայի դեմ և վնասազերծման ռազմավարությունների իրականացման գործում,

b) քրեական արդարադատության համակարգը Եվրոպական չափանիշների համապատասխանեցնելու գործում,

c) ոլորտների ղեկավարների միջև համակարգման հեշտացման և ԵՄ–Հայաստան բազմակողմանի երկխոսության ապահովման գործում,

d) կառավարության կառուցվածքների կառավարման գործընթացների բարձրացման վեց բյուջետային աջակցության ծրագրերի իրականացման, վերահսկման և հաշվետվության համար և ԵՄ աջակցությանը աջակցելու բյուջետային աջակցության նպատակների իրականացման գնահատման հարցում:

ԵՄ-ի շարունակվող աջակցությունը Բյուջետային աջակցության 1 և II փուլերի միջոցով, ընդգծում է իր հանձնառությունը Հայաստանի բարեփոխումների օրակարգի նկատմամբ: Այս ջանքերը նպատակ ունեն ամրապնդելու դատական իշխանության անկախությունը, արդյունավետությունը և առաջադիմությունը բարեփոխումների իրականացման ընթացքում, և միևնույն ժամանակ ամրապնդել Հայաստանի ժողովրդավարական ինստիտուտները: